

Krajský úřad Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
odbor životního prostředí a zemědělství

Datum: 15.10.2015
JID: 132761/2015/KUUK
Jednací číslo: 930/ZPZ/2015/A-001.18.2
E-mail/linka: cerna.e@kr-ustecky.cz /161

Jezero Chabařovice – změna povolení k nakládání s vodami

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako vodoprávní úřad příslušný podle § 107 odst. 1 písm. n) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a místně příslušný podle § 11 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti právnické osoby

Palivový kombinát Ústí, státní podnik, Hrbovická 2, 403 39 Chlumec, IČ 00007536, CZ-NACE 052000, ze dne 19.2.2015,

mění

podle § 12 odst. 2 vodního zákona **povolení k akumulaci povrchových a podzemních vod** v jezeře Chabařovice, vydané rozhodnutím zdejšího úřadu pod čj. 165/03/ZPZ/A-01/Kr ze dne 7.3.2003, ve znění rozhodnutí čj. 1650/ZPZ/2010/A-001 ze dne 22.10.2010, následovně: stávající kóta maximální hladiny (145,81 m n.m.) se nahrazuje kótou 146,3 m n.m.

Základní charakteristika vodního díla:

nejnižší kóta dna jezera	122 m n.m.
kóta max. hladiny	146,3 m n.m.
kóta hladiny stálého nadržení (provozní hladina)	145,7 m n.m.
plocha hladiny při kótě stálého nadržení	251,293 ha
plocha hladiny při dosažení kóty max. hladiny	260 ha
objem vody při výšce hladiny stálého nadržení	34 873 977 m ³
objem vody při max. hladině	36 423 949 m ³
přípustné zdroje vody pro doplňování vody na provozní hladinu (za podmínek stanovených příslušnými vodoprávními povoleními)	1.povrchové odtoky z přirozeného povodí zbytkové jámy, 2.podzemní důlní vody ze stařinového systému (přelivový vrt č. 9),
vypouštění vod z jezera	jezero je nevypustitelné
převádění nad bilančních vod přítékajících z povodí jezera (za podmínek vydaných příslušným vodoprávním povolením)	převodem vody mezi jezerem Chabařovice a řekou Bílinou na kótě 145,7 m n.m.

Povolení k akumulaci povrchových a podzemních vod v jezeře Chabařovice se vydává na dobu existence vodního díla.

Pro povolení se podle § 9 odst. 1 vodního zákona stanovují tyto podmínky:

1. manipulační řád pro trvalý provoz jezera, který bude zahrnovat manipulace na celé soustavě vodních děl souvisejících s jezerem Chabařovice, předem projednaný se správcem povodí, bude předložen zdejšímu úřadu ke schválení do 3 měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
2. provozní řád pro trvalý provoz jezera, předem projednaný se správcem povodí, bude předložen zdejšímu úřadu do 3 měsíců od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
3. kontrolní monitoring kvality povrchových vod bude prováděn v rozsahu přílohy č. 1 (respektive příloha č. 6 žádosti), která je nedílnou součástí rozhodnutí,
4. min. 1x týdně bude proveden odečet vodní hladiny na vodočetné lati, odečty budou evidovány systematicky, např. formou provozního deníku,
5. Zpráva o výsledcích monitoringu z hlediska kvality a množství akumulované vody bude 1x ročně, nejpozději do 28.2. následujícího roku, předložena zdejšímu úřadu.

Účastník řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

Palivový kombinát Ústí, státní podnik, Hrbovická 2, 403 39 Chlumec

ODŮVODNĚNÍ

Dne 19.2.2015 byla na Krajský úřad Ústeckého kraje doručena žádost právnické osoby Palivový kombinát Ústí, státní podnik, Hrbovická 2, 403 39 Chlumec, IČ 00007536, o změnu povolení k akumulaci povrchových a podzemních vod v jezeře Chabařovice, vydané rozhodnutím zdejšího úřadu pod čj. 165/03/ZPZ/A-01/Kr ze dne 7.3.2003, ve znění rozhodnutí čj. 1650/ZPZ/2010/A-001 ze dne 22.10.2010. Tímto povolením byla stanovena kóta maximální hladiny 145,81 m n.m. a provozní hladina na kótě 145,70 m n.m. s časovým omezením platnosti povolení na 30 let od 29.4.2003. Předmětem požadované změny je úprava kóty maximální hladiny jezera na kótu 146,30 m n.m. a s tím související úprava rozsahu povolení k nakládání s vodami, včetně kontrolního monitoringu. Žadatel dále požaduje prodloužit platnost povolení na dobu existence vodního díla.

Důvodem žádosti o změnu max. hladiny jsou stavy a skutečnosti zjištěné v rámci „Ověřování parametrů vodohospodářské soustavy jezera Chabařovice“ v období 2011 až 2014. Kóta maximální hladiny 145,81 m n.m. vycházela z modelového výpočtu definovaného konzumpční křivkou pro jednotlivé hladiny. Pomalé klesání hladiny v jezeře, které následovalo po srážkově nadprůměrných obdobích, přivedlo žadatele k orientačnímu měření množství vody odtékající z jezera při určitých hladinách. Skutečně změřené průtoky se staly podkladem pro kalibraci a verifikaci konzumpční křivky odtokového objektu jezera a následně byla přehodnocena celková vodohospodářská bilance.

Žádost byla doložena:

- doklady o úředním měření ČHMÚ, s.p. včetně konzumpční křivky výpustního objektu jezera,
- grafické znázornění výšky hladiny v jezeře Chabařovice v letech 2010 – 2014,
- výsledky monitoringu úrovně stařinových vod včetně přehledné mapové situace území,

- Zpráva „Sledování vývoje stoupání hladin podzemních vod v objektech Teplárny Trmice při poruše čerpadel na jámě Alžběta (Franz Josef), zpracovaná hydrogeologem RNDr. Peterem Horváthem v dubnu 2013,
- příloha č. 1 vyhlášky 432/2001 Sb., formulář žádosti o povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami nebo o jeho změnu,
- návrh rozsahu monitoringu kvality vody jezera Chabařovice pro trvalý provoz.

Jezero Chabařovice bylo zrealizováno jako hydrická rekultivace zbytkové jámy bývalého lomu Chabařovice. Zbytková jáma byla řízeně napouštěna povrchovou a podzemní vodou do března 2010, kdy bylo dosaženo hladiny na kótě 145,19 m n.m. a řízené napouštění bylo ukončeno. Od této doby bylo a je jezero dotováno pouze přirozenými přítoky z jednotlivých lokálních podpovodí a přítokem důlních vod z přelivového vrtu č. 9. Přítok důlních vod z přelivového vrtu č. 9 je možné ovlivnit (snížit) čerpáním důlních vod na ČS Kateřina. Jezero je vzhledem ke svému původu (zbytková jáma po důlní činnosti) ve své podstatě bezodtoká jímka. Realizací stavby „Převedení vody z jezera Chabařovice do řeky Bíliny“ je zajištěn odtok vody z jezera při hladině nad kótou 145,60 m n.m. K prvnímu odtoku vody z jezera došlo začátkem srpna 2010. Odtok z jezera je dále ovlivněn čerpanými vodami zaústěnými do převedení vody z jezera do řeky Bíliny a neodlehčenými vodami z přeložky Modlanského potoka, protože sdílejí průtočnou kapacitu vlastního převedení s vodami z jezera.

V období intenzivnějších srážek nebo v době tání sněhu hladina vody v jezeře velmi často přesáhla kótu max. hladiny a poté trvalo i několik měsíců než hladina opět klesla na povolený rozsah 145,7 – 145,81 m n.m. Tato situace nastala záhy po ukončení řízeného napouštění, kdy byl v letním období roku 2010 zaznamenán hydrologický extrém (od 10.8.2010 do konce července 2011 byla hladina v jezeře nad úrovní H_{max}), který výrazně změnil i poměry na vlastní přilehlé výsypce. Z přilehlé výsypky od té doby jednotlivými příkopy odtékaly trvalé přítoky do jezera. Nasycením saturované zóny výsypkového tělesa pravidelně dochází k soustředěným zvýšeným odtokům i při mírných deštích. Obdobná situace se opakovala v roce 2013 (od 24.2.2013 do 24.9.2013 byla hladina v jezeře nad úrovní H_{max}). V obou případech byla obsluhována komunikace kolem jezera na mnoha místech zatopena. Žadatel není v schopen snížení hladiny na povolené rozmezí žádným způsobem urychlit, respektive regulovat.

V návaznosti na aktualizaci vodohospodářské bilance jezera byla realizována stavba „Jezero Chabařovice – stabilizace břehové linie“, jejímž účelem bylo vytvořit podmínky pro bezpečné následné užívání jezera i při mimořádně velkých srážkách. V rámci této stavby byla zvýšena úroveň příbřežní komunikace tak, aby nedocházelo k jejímu opakovanému zatápnění a zároveň byla opevněna břehová linie protiabrazivními prvky.

Krajský úřad Ústeckého kraje uvědomil účastníky a dotčené orgány o zahájení řízení opatřením ze dne 23.3.2015 a nařídil ústní jednání na 20.4.2015. Zároveň upozornil účastníky a dotčené orgány, že jsou oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy nejpozději do doby konání ústního jednání, jinak k nim nebude přihlédnuto a vyzval žadatele k doplnění žádosti o následující doklady:

- stanovisko správce povodí k požadovanému nakládání s vodami,
- aktualizovaný rozsah povolení k nakládání s vodami, uvedený v tabulce ve výroku rozhodnutí čj. 165/03/ZPZ/A-01/Kr ze dne 7.3.2003, v návaznosti na provozní hladinu povolenou následně rozhodnutím čj. 1650/ZPZ/2010/A-001 ze dne 22.10.2010 a v návaznosti na navrženou maximální hladinu na kótě 146,30 m n.m.

Účastníkem řízení je pouze žadatel, neboť zvýšením maximální hladiny nedohází k ovlivnění vodních poměrů v územním obvodu obcí sousedících s jezerem (vliv výšky hladiny vody v jezeře na podzemní vody v okolí jezera nebyl prokázán) a řízení se nedotýká vodního toku.

Žadatel doplnil žádost dne 7.4.2015 o tyto doklady:

- stanovisko správce povodí zn. 032100/15265/2014 ze dne 13.5.2014,
- vyjádření žadatele k stanovisku správce povodí ze dne 13.5.2014,
- aktualizaci vodohospodářské bilance jezera Chabařovice dle skutečného zaměření, revize č. 3 z 19.4.2011, vypracovanou společností MV projekt spol. s.r.o.,
- tabulka – přepočtení měření výšek hladiny VD, PKÚ, s.p.,
- rozhodnutí KÚÚK čj. 1650/ZPZ/2010/A-001 ze dne 22.10.2010,
- rozhodnutí KÚÚK čj. 165/03/ZPZ/A-01/Kr ze dne 7.3.2003,
- tabulka – aktualizovaný rozsah povolení k nakládání s vodami v návaznosti na navrženou maximální hladinu jezera na kótě 146,3 m n.m.

Povodí Ohře, státní podnik, ve svém stanovisku zn. 032100-15265/2014 ze dne 13.5.2014 vyjádřilo obavu ohledně stabilizace břehových svahů a zvýšení hladiny podzemní vody v přilehlém území, což může negativně ovlivnit stávající objekty. Dále upozornilo, že stabilizace břehové linie byla navržena na nejvyšší dosaženou hladinu 146,15 m n.m., která byla v roce 2010 vyhodnocena jako povodňová vlna PV500 a na tuto vlnu byla dimenzována opatření stabilizace břehové linie. Dle názoru Povodí Ohře, státní podnik, by zvýšením max. hladiny mohlo dojít ke snížení zabezpečení stabilizace břehové linie. Nové stanovení $H_{\max}$ doporučuje odvodit dle transformačního účinku PV100 + případná rezerva.

K tomuto stanovisku žadatel uvedl, že realizací stavby „Jezero Chabařovice – stabilizace břehové linie“ byly vytvořeny podmínky pro bezpečné užívání vodního díla při mimořádně velkých srážkách, a to až do vystoupení hladiny v jezeře na úroveň 146,3 m n.m. S doporučením ohledně odvození maximální hladiny podle transformačního účinku PV100 žadatel nesouhlasí. Důvodem je zkušenost s extrémními přívalovými dešti v červnu, srpnu a září 2010 a velkou oblevou v lednu 2011, kdy došlo ke zvýšení hladiny v jezeře na kótu 146,15 m n.m. Průměrný průtok z podpovodí se od roku 2009 do roku 2010 zvýšil až 5,5 násobně (z 23,57 na 128,39 l/s). Během jednoho týdne přiteklo do jezera 781 806 m³ vody, což 2,8 násobně převýšilo staletý průtok. Obdobná situace se opakovala i v červnu 2013, kdy hladina v jezeře vystoupala na kótu 146,13 m n.m. V závěru svého stanoviska žadatel uvedl, že přelivová hrana hradítek ve výtokovém objektu z jezera zůstane na úrovni 145,60 m n.m. (H_{provoz} 145,7 m n.m.) a hladina vody v jezeře bude stoupat pouze v případě mimořádných srážek.

Vliv výšky hladiny v jezeře na hladinu podzemních vod v přilehlém okolí byl často diskutován již v předchozích řízeních, ale nikdy nebyl prokázán žádnými konkrétními průsaky a nepotvrdil se ani v průběhu extrémně vodních roků 2010 a 2013. Nejnižší položenou oblastí v okolí jezera jsou Trmice, ale zde je hladina podzemní vody ovlivňována čerpáním stařinových vod na ČS Franz Josef, jak prokazuje předložená Zpráva „Sledování vývoje stoupání hladin podzemních vod v objektech Teplárny Trmice při poruše čerpadel na jámě Alžběta (Franz Josef)“.

Povodí Ohře, státní podnik, reagoval na opatření o zahájení řízení e-mailem dne 17.4.2015 tak, že ze strany Palivového kombinátu neobdržel požadované doklady (ovlivnění odtoku z jezera zaústěním přeložky Modlanského potoka – průtoky přeložkou ve vztahu k hladině jezera, studie technického stavu odpadního potrubí z jezera – sedimenty, výškové umístění potrubí (shybky, nerovnosti)) k tomu, aby se mohl s danou problematikou podrobně seznámit

a vydat k vodoprávnímu řízení nezbytné stanovisko a z toho důvodu se ústního jednání dne 20.4.2015 nebude účastnit.

Správní orgán před vydáním rozhodnutí opatřuje a shromažďuje potřebné doklady, které jsou podkladem výsledného správního rozhodnutí a při ústním jednání jsou zúčastněným k dispozici. Správcem povodí požadované doklady jsou nad rámec tohoto řízení, jehož předmětem je stanovení bezpečné maximální hladiny, a jejich předložení je na bázi dobrovolnosti žadatele. Svým obsahem se tyto doklady vztahují spíše k manipulačnímu a provoznímu řádu.

Při ústním jednání dne 20.4.2015 bylo konstatováno, že realizací stavby „Jezero Chabařovice – stabilizace břehové linie“ byly vytvořeny podmínky pro bezpečné užívání vodního díla při mimořádně velkých srážkách až do vystoupaní hladiny na úroveň 146,30 m n.m., jak je patrné z projektové dokumentace stavby. Provozní hladina zůstává zachována na kótě 145,7 m n.m. Při ústním jednání bylo dohodnuto, že změna povolení k nakládání s vodami bude vydána s podmínkou (kromě jiných), že žadatel do 3 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí předloží provozní řád a manipulační řád ke schválení pro trvalý provoz jezera. Manipulační řád musí být předem projednán s Povodím Ohře.

Žadatel zdejšímu úřadu zaslal e-mailem stanovisko Povodí Ohře ze dne 2.6.2015 zn. POH/03527/2015-2/032100 ke změně maximální hladiny. V tomto stanovisku je shrnut dosavadní vývoj hladin v jezeře. Následně Povodí Ohře, státní podnik vyslovuje souhlas s povolením $H_{\max}$ na úrovni 146,10 m n.m., tato hladina byla dosažena nebo překročena pouze 42 dní během 5 let a její odůvodnění bylo vztaženo na provozní podmínky. Naproti tomu kótu 146,3 m n.m. nepovažuje za adekvátně odůvodněnou a domnívá se, že stávající protiabrazní opatření nemusí této hladině vyhovět. V závěru Povodí Ohře navrhuje stanovit na jezeře „stupně povodňové aktivity“, při kterých budou stanovena jasná pravidla jak jezero sledovat, případně využívat při překročení $H_{\max}$.

Dne 16.9.2015, v reakci na stanovisko správce povodí, zaslal žadatel zdejšímu úřadu „Technickou pomoc – Posouzení stávajícího opevnění břehové linie jezera Chabařovice k navrhovanému navýšení maximální hladiny jezera na kótu 146,30 m n.m.“, zpracovanou společností MV projekt spol. s r.o. v srpnu 2015. V závěru tohoto dokumentu je konstatováno, že stávající protiabrazní opatření a úroveň technologické komunikace jsou pro maximální hladinu v jezeře Chabařovice o nadmořské výšce 146,30 m n.m. dostatečné. Dokument s názvem technická pomoc se podrobně zabývá výpočtem výběhu vln na jednotlivých svazích jezera.

Dle jednotlivých stupňů povodňové aktivity se řídí rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní. U jezera Chabařovice jsou možná operativní opatření značně omezená. Při povodňových událostech bude docházet k uzavření výtokového objektu na odpadním potrubí a jezero bude sloužit jako akumulární nádrž a stoupání hladiny bude závislé pouze na velikosti přítoků. S ohledem na uvedené je žádoucí zapracovat do manipulačního řádu pro trvalý provoz jezera kapitulu týkající se péče o vodní dílo v době povodňové události, ve které budou jasně definovány povinnosti vlastníka z hlediska péče a sledování díla.

Kontrolní monitoring akumulovaných vod bude prováděn v rozsahu navrženém žadatelem v příloze č. 6 žádosti, resp. v příloze č. 1 rozhodnutí, s výjimkou monitoringu koupacích vod, který bude řešen v intencích vyhlášky č. 238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů. Žadatel dne 5.10.2015 podal na Krajskou hygienickou stanici Ústeckého kraje návrh na zápis jezera Chabařovice (jezera Milada) do seznamu přírodních koupališť, který každoročně vydává Ministerstvo zdravotnictví.

Vodoprávní úřad po přezkoumání žádosti včetně všech podkladů, neshledal žádné důvody pro zamítnutí žádosti žadatele, ve své podstatě se jedná o potvrzení faktického stavu, ke kterému v srážkově nadprůměrných letech na jezeře dochází, hladina jezera stoupá velmi rychle a klesá v závislosti na možném odtoku z jezera relativně pomalu. Vodoprávní úřad má za to, že za předpokladu splnění stanovených podmínek a povinností nebudou ohroženy vodohospodářské ani jiné právem chráněné zájmy, a proto rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

POUČENÍ ÚČASTNÍKŮ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle ustanovení § 81 odst. 1 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení, k Ministerstvu zemědělství podáním učiněným u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

RNDr. Tomáš Burian

vedoucí oddělení životního prostředí

Rozdělovník:

účastníci řízení - § 27 odst. 1 správního řádu (do vlastních rukou)

1. Palivový kombinát Ústí, státní podnik, Hrbovická 2, 403 39 Chlumec

dotčené orgány a další obdrží na doručenkou:

2. Magistrát města Ústí nad Labem, odbor ŽP

na vědomí:

3. Město Trmice
4. Město Chabařovice
5. Město Ústí nad Labem
6. Povodí Ohře, s. p., Bezručova 4219, 430 03 Chomutov